

УДК 378.147:044

Коробко О.В.<sup>1</sup>, Юнусов О.І.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

<sup>2</sup> студ. гр. КНТ-610м НУ «Запорізька політехніка»

### **ЗАВДАННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОХОРОНИ ПРАЦІ**

Наукові проблеми і завдання щодо досліджень зі спеціальності «Охорона праці» в кандидатських та докторських дисертаціях спрямовані на удосконалення системи правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів і засобів, що створюють умови збереження здоров'я і працездатності робітника в процесі праці[1]. В цій галузі органічно сполучені сутності виробничих процесів: людина – машина – оточення. Вони є невід'ємними факторами забезпечення комфортних і нешкідливих умов праці[2]. Як цілісна наукова спеціальність «Охорона праці» почала розвиватися в останні роки.

Запити практики та виклики сьогодення щодо безпеки в організаційно-технічних системах породжують нові проблеми і завдання, вирішення яких здійснюється на основі нових механізмів управління охороною праці через впровадження ризик-орієнтованого підходу, а також страхування і системи відшкодувань потерпілим від нещасних випадків та профзахворювань[3].

Для відображення та убезпечення процесів розроблено безліч керівних матеріалів і технічних засобів, які ще не в повній мірі задовольняють потреби практики. Основою для розробки науково обґрунтованих нормативів з охорони праці повинні стати дослідження виробничих систем з виявленням небезпечних і шкідливих факторів організаційно-технічних систем. Такий

підхід дозволить розв'язати суттєве протиріччя між вимогами до безпеки виробничих систем і їх властивостями щодо генерації ризиків. Означене формує такий напрямок наукового пошуку.

Потребує подальшого удосконалення системна трансформація і розвиток теорії охорони праці. Слід переходити від реактивного до проактивного (з упередженням) управління. Повинні удосконалюватись системи стимулювання і відшкодувань у наслідок досліджень у наступному науковому напрямку.

Зараз розвиток організаційно-технічних систем здійснюється на основі уніфікації поняття «життєвого циклу» систем, як в стандартах серії ISO 9000, так і в OHSAS 18000. Це змусило відмовитися від застиглих систем управління і перейти до динамічних моделей, що неможливо без інформаційної підтримки таких моделей. Цей науковий напрямок досліджень спрямований на практичну реалізацію моделей і методів управління охороною праці.

Потреби практики поширюють методологію охорони праці на системне покращення технічних систем. Основу цього підходу становлять моделі і методи управління характеристиками обладнання.

Для всіх напрямків діяльності характерно створення умов інтелектуалізації управління з урахуванням людського фактору, що здійснює виходячи з обмежень свою діяльність для подолання ентропійних процесів і опору середовища за наявності невизначеностей параметричного та структурного характеру.

Розвиток теорії та практики охорони праці спрямовано на створення нових моделей управління інформацією. При цьому сучасні концепції управління засновані на формуванні та використанні внутрішніх джерел знань щодо структури об'єктів, зв'язків та моделей управління матеріальними, інформаційними, людськими та іншими ресурсами.

Управління персоналом є важливою складовою спеціальності. При цьому суттєвим є не тільки розвиток компетентності персоналу, а й формування ментального простору управління охороною праці. З цією метою необхідно проводити розробку наукових засад та удосконалення систем оперативного управління охороною праці різного рівня та створення математичного і програмного забезпечення систем, прийняття рішень і баз даних; порядок збору, обробки, аналізу та використання даних в процесі здійснення управлінської діяльності.

У сучасних системах управління охороною праці передбачається зберігання, обробка і передача інформації в комп'ютерних середовищах, оперативний доступ до даних.

Наукова спеціальність «Охорона праці» сьогодні все більше підтримується різними школами науковців більшості розвинених країн світу. Створення мереж спеціалізованих вчених рад по захисту докторських та кандидатських дисертацій. Активно впроваджуються механізми міжнародної стандартизації сертифікації фахівців в державному управлінні та реальному секторі економіки. Все це обумовлює нагальну необхідність і актуальність підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації з охорони праці.

## **СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

1. Про охорону праці [Електронний ресурс]: Закон України : [Прийнятий Постановою Верховної Ради № 2695-ХІІ від 14 жовтня 1992 р.]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>. -16.09.2013.
2. Запорожець, О. І. Сучасні умови наскрізної освіти у сфері гуманітарної безпеки [Електронний ресурс]. - Всеукраїнська наукова-методична конф. – Безпечна життєдіяльність – майбутнє людства. – Миколаїв: НУК, 2011. – Режим доступу: <http://conference.nuos.edu.ua/catalog/files/lectures/9217.pdf>- 02.02.2013.